

„Nyolcesztendős gyermek volt Kossuth Ferenc, amikor Ruttkaynéval és ötesztendős Tivadar öccsével egy gyékényes dunai hajón Orsovánál elhagyta Magyarország határát. Ötvenhárom esztendős volt, amikor kilencvenkét esztendeig élt atyja koporsója mögött visszatért hazájába.

Mennyi minden történt ez idő alatt!

Ifjúvá nőtt a gyermek, megöregedett a férfi, az élet végéhez érkezett az aggasztán, a magyar nemzet »édesapja«. Nemzedékek jöttek, mentek, a temetők háromszor is megteltek; kis bokrokból százesztendős fák lettek. Régi házak összeomlottak, és az idők avarjából mindig újabb és újabb magyarok születtek, akiknek mind egyetlen ember volt az atyjuk: Kossuth Lajos.

Amíg Kossuth Lajos élt: apja volt minden régi és új magyarnak, vénembernek és ma született csecsemőnek. Szinte csodálatos volt, hogy akadt két férfi, Ferenc és Tivadar, akik a magyarok apjánál is valódibb atyjuknak, vér szerint való atyjuknak mondhatták Kossuth Lajost, akinek annyi gyermeke volt, mint a fűszál.”

A temetés után a fiatalabb Kossuth fiú visszautazott Nápolyba, s csak az idősebb, Ferenc maradt Magyarországon, s a magyarul rosszul beszélő, álmodozó, politikai cikkeit házi újságírójával írató, szokásaiban és szemléletében hazájától eltávolodott, öregedő hídépítő mérnök miniszteri bársonyszékig ívelő politikai

karriert fut be. E karrier történetét hiteles adatok, hírlapi cikkek, korabeli anekdoták felelevenítésével mondja el mindmáig kiadatlan regényében Krúdy. Az irónia, amellyel hőségét s a körülötte nyüzsgő társadalmi, politikai életet, a millenáris Magyarország teátrális világát megrajzolja, elsősorban a kornak – ifjúsága korának – szól, amelyben a magyar függetlenségért haláláig következetesen harcoló Kossuth Lajos fia *kiegyezett* Ferenc Józseffel.